

Vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie - Rumunsko

OBSAH

- 1 Je možné vykonať dôkaz prostredníctvom videokonferencie buď za účasti súdu dožadujúceho členského štátu alebo priamo súdom daného členského štátu? Ak áno, aké príslušné vnútroštátne postupy alebo právne predpisy sa uplatňujú?
- 2 Existujú nejaké obmedzenia, pokiaľ ide o osoby, ktoré možno vypočuť prostredníctvom videokonferencie – môžu sa napríklad týmto spôsobom vypočuť iba svedkovia alebo aj iné osoby, ako sú znalci alebo účastníci?
- 3 Aké prípadné obmedzenia sa vzťahujú na druh dôkazov, ktoré sa môžu získať prostredníctvom videokonferencie?
- 4 Existujú nejaké obmedzenia, pokiaľ ide o miesto, kde by sa mala osoba vypočuť prostredníctvom videokonferencie – t. j. musí to byť na súde?
- 5 Je povolené zaznamenávať výsluchy prostredníctvom videokonferencie, a ak áno, je na to k dispozícii zariadenie?
- 6 V akom jazyku by sa mal výsluch uskutočniť: a) ak sa dožiadania podajú podľa článkov 10 až 12; a b) ak ide o priamy výkon dôkazu podľa článku 17?
- 7 Ak sú potrební tlmočníci, kto je zodpovedný za ich zabezpečenie v prípade oboch druhov výsluchu a kde by sa mali nachádzať?
- 8 Aký postup sa vzťahuje na opatrenia týkajúce sa výsluchu a informovania osoby, ktorá sa má vypočuť, o čase a mieste výsluchu? Koľko času treba naplánovať do stanoveného dátumu výsluchu, aby osoba mohla byť dostatočne informovaná?
- 9 Aké náklady sa uplatňujú v prípade použitia videokonferencie a ako by sa mali uhradiť?
- 10 Aké sú prípadné požiadavky na zabezpečenie, aby osoba, ktorú vypočúva priamo dožadujúci súd, bola informovaná o tom, že výsluch sa vykonáva na dobrovoľnom základe?
- 11 Aký je postup overovania totožnosti osoby, ktorá sa má vypočuť?
- 12 Aké požiadavky platia pre zloženie prísahy a aké informácie sú potrebné od dožadujúceho súdu, keď sa vyžaduje zloženie prísahy počas priameho výkonu dôkazu podľa článku 17?
- 13 Aké sú opatrenia na zabezpečenie, aby v mieste konania videokonferencie bola prítomná kontaktná osoba, s ktorou sa dožadujúci súd môže spojiť, a osoba, ktorá bude k dispozícii v deň výsluchu na obsluhu videokonferenčných zariadení a na riešenie akýchkoľvek technických problémov?
- 14 Aké prípadné ďalšie informácie sa vyžadujú od dožadujúceho súdu?

1 Je možné vykonať dôkaz prostredníctvom videokonferencie buď za účasti súdu dožadujúceho členského štátu alebo priamo súdom daného členského štátu? Ak áno, aké príslušné vnútroštátne postupy alebo právne predpisy sa uplatňujú?

Áno. V tomto prípade sa uplatňuje zákon č. 189/2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach, konkrétne jeho článok 25 ods. 1 a 3 a článok 35 ods. 3.

Uvedený rumunský justičný orgán môže zvážiť využitie osobitného postupu na žiadosť dožadujúceho justičného orgánu za predpokladu, že to nie je v rozpore s rumunským právom. Rumunský súd informuje dožadujúci justičný orgán o dátume a mieste konania o dožiadaní právnej pomoci a môže povoliť účasť zahraničných sudcov. Povinnosti súvisiace s rozhodovaním o dožiadaniach podaných podľa článku 17 nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 plní podľa článku 3 ods. 3 toho istého nariadenia ministerstvo spravodlivosti.

Videokonferencia by sa mala uskutočňovať za prítomnosti sudcu z okresného súdu s právomocou na mieste výkonu dôkazov, ktorému v prípade potreby pomáha tlmočník. Ten musí overiť totožnosť osoby, ktorá sa má vypočuť, a zabezpečiť súlad so základnými zásadami rumunského práva.

2 Existujú nejaké obmedzenia, pokiaľ ide o osoby, ktoré možno vypočuť prostredníctvom videokonferencie – môžu sa napríklad týmto spôsobom vypočuť iba svedkovia alebo aj iné osoby, ako sú znalci alebo účastníci?

Nie. Konanie o dožiadaní právnej pomoci umožňuje vypočutie svedkov alebo iných dotknutých osôb (článok 17 zákona č. 189 /2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach).

Podľa článku 26 ods. 2 zákona č. 189/2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach sa však konanie o dožiadaní právnej pomoci môže zamietnuť, ak osoba, ktorá sa má vypočuť, nemôže svedčiť v dôsledku zákazov zakotvených v rumunskom práve alebo ak sa nemôžu šíriť dokumenty, ktoré sa majú zaslať alebo preskúmať.

Okrem toho, podľa článkov 315, 316 a 317 nového občianskeho súdneho poriadku nemôžu byť ako svedkovia vypočuté tieto osoby: príbuzní a príbuzní zo strany manžela (manželky) až do tretieho stupňa (vrátane), manžel (manželka), bývalý manžel (manželka), snúbenec (snúbenica) alebo druh (družka), osoby v nepriateľskom vzťahu k účastníkovi konania alebo osoby s osobitným záujmom, pokiaľ ide o niektorého z účastníkov konania, osoby vyhlásené za nespôsobilé na právne úkony a osoby usvedčené z krivej výpovede. Účastníci konania sa však môžu dohodnúť, a to buď výslovne, alebo konkludentne, že svedecky vypočuté môžu byť aj tieto osoby: príbuzní a príbuzní zo strany manžela (manželky) až do tretieho stupňa (vrátane), manžel (manželka), bývalý manžel (manželka), snúbenec (snúbenica) alebo druh (družka) a osoby v nepriateľskom vzťahu k účastníkovi konania alebo osoby s osobitným záujmom, pokiaľ ide o niektorého z účastníkov konania.

V súdnych konaniach týkajúcich sa rodičovstva, rozvodu a ďalších rodinných vzťahov sa môže výnimka vzťahovať na príbuzných a príbuzných zo strany manžela (manželky) až do tretieho stupňa (vrátane), nie však na potomkov.

Výpoveď môžu odmietnuť tieto osoby:

1. duchovní, lekári, farmaceuti, právnici, verejní notári, súdni exekútori, mediátori, pôrodné asistentky a zdravotné sestry, ako aj iní odborníci, ktorí sú na základe právnych predpisov povinní zachovávať mlčanlivosť alebo služobné tajomstvo o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli pri práci alebo výkone svojho povolania, a to aj po ukončení výkonu povolania;
2. sudcovia, prokurátori a verejní činitelia, a to aj po skončení vykonávania svojich povinností, pokiaľ ide o tajné skutočnosti, ktoré sa dozvedeli počas svojho funkčného obdobia;
3. osoby, ktoré by svojím svedectvom mohli vystaviť seba, svojich príbuzných alebo príbuzných zo strany manžela (manželky) do tretieho stupňa (vrátane) alebo manžela (manželku), bývalých manželov (manželky), snúbenca (snúbenicu) alebo druha (družku) trestnej sankcii alebo verejnému odsúdeniu.

Tieto osoby (s výnimkou duchovných) však môžu svedčiť, ak ich zainteresovaná strana, ktorá ich zaviazala povinnosťou zachovávať mlčanlivosť alebo služobné tajomstvo, tejto povinnosti zbaví, ak nie je v právnych predpisoch stanovené inak.

Sudcovia, prokurátori a verejní činitelia môžu svedčiť aj vtedy, ak orgán alebo inštitúcia, v ktorej pracujú alebo pracovali (podľa potreby), vydá v tomto smere súhlas.

3 Aké prípadné obmedzenia sa vzťahujú na druh dôkazov, ktoré sa môžu získať prostredníctvom videokonferencie?

Nie, neexistujú žiadne obmedzenia. Podľa článku 17 zákona č. 189/2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach sa umožňuje v rámci konania o dožiadaní právnej pomoci vypočuť svedkov alebo iné zainteresované osoby, získať dokumenty, vypracovať znalecké posudky a uskutočniť vyšetrovanie alebo získať ďalšie dokumenty či informácie potrebné na urovanie konkrétneho sporu.

4 Existujú nejaké obmedzenia, pokiaľ ide o miesto, kde by sa mala osoba vypočuť prostredníctvom videokonferencie – t. j. musí to byť na súde?

Nie, neexistujú žiadne obmedzenia. Podľa článkov 16, 261 ods. 1 a 314 nového občianskeho súdneho poriadku však dôkazy získava súd, ktorý vo veci rozhoduje. Ak sa z objektívnych dôvodov môže dôkaz získať iba mimo miesta, v ktorom má súd sídlo, možno ho získať prostredníctvom konania o dožiadaní právnej pomoci na súde rovnakej úrovne alebo nižšej, ak sa na danom mieste nenachádza súd rovnakej úrovne. Súd poverený konaním o dožiadaní právnej pomoci vykoná dôkaz v prítomnosti účastníkov konania, ale aj v ich neprítomnosti, ak boli zákonne predvolaní, a pokiaľ ide o postup, ktorý musí dodržať, má rovnaké povinnosti ako konajúci súd. Zároveň možno na základe postupu predvolania účastníkov konania vypočuť svedka, ktorý sa z dôvodu ochorenia alebo inej závažnej prekážky nemôže dostaviť pred súd, na mieste, na ktorom sa nachádza.

5 Je povolené zaznamenávať výsluchy prostredníctvom videokonferencie, a ak áno, je na to k dispozícii zariadenie?

Áno, povoľuje sa to podľa článku 13 znovu uverejneného zákona č. 304/2004 o organizácii súdov.

6 V akom jazyku by sa mal výsluch uskutočniť: a) ak sa dožiadania podajú podľa článkov 10 až 12; a b) ak ide o priamy výkon dôkazu podľa článku 17?

a) v rumunčine;

b) v rumunčine, pretože dožiadaný rumunský súd by mal vypracovať správu o vypočutí, v ktorej budú zaznamenané dátum a čas vypočutia, totožnosť vypočutej osoby, informácie o zloženej prísaha, technické podmienky vypočutia atď.

7 Ak sú potrební tlmočníci, kto je zodpovedný za ich zabezpečenie v prípade oboch druhov výsluchu a kde by sa mali nachádzať?

Za poskytnutie tlmočníkov v súlade s článkom 27 zákona č. 189/2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach je zodpovedný dožadujúci súd. Dožiadateľ rumunský súd môže, v prípade potreby, pomôcť získať tlmočníka z Rumunska tým, že dožadujúcemu súdu poskytne zoznam tlmočníkov.

8 Aký postup sa vzťahuje na opatrenia týkajúce sa výsluchu a informovania osoby, ktorá sa má vypočuť, o čase a mieste výsluchu? Koľko času treba naplánovať do stanoveného dátumu výsluchu, aby osoba mohla byť dostatočne informovaná?

Najmenej jeden mesiac a najviac tri mesiace.

V tomto prípade sa uplatňuje zákon č. 189/2003 o medzinárodnej právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach, konkrétne jeho článok 25 ods. 3. Rumunský súd informuje dožadujúci justičný orgán o dátume a mieste konania o dožiadaní právnej pomoci. V súlade s článkom 261 ods. 4 nového občianskeho súdneho poriadku súd poverený konaním o dožiadaní právnej pomoci vykoná dôkazy v prítomnosti účastníkov konania, ale aj v ich neprítomnosti, ak boli zákonne predvolaní, a pokiaľ ide o postup, ktorý musí dodržať, má rovnaké povinnosti ako konajúci súd.

Vzhľadom na to, že pre zahraničné orgány existujú dva postupy (komunikačný postup počas výkonu dôkazov), sa domnievame, že lehota by v praxi mala byť najmenej jeden mesiac a najviac tri mesiace podľa existujúcich ustanovení o:

– plnení požiadavky na doručovanie uvedenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000, pričom konkrétnejšie by to mala byť minimálne jednomesačná lehota, ktorá sa vyžaduje na skutočné splnenie požiadavky na doručovanie poštou s potvrdením prijatia;

– povinnostiach dožadujúceho súdu plniť požiadavky dožiadaného súdu, ktoré sa týkajú poskytovania dodatočných informácií alebo platby preddavku/zálohy atď., ako sa uvádza v nariadení Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

Dôvody súvisia s časom, ktorý je pridelený na preklady korešpondencie s dožadujúcim súdom alebo svedkom, a časom prideleným na korešpondenciu do zahraničia, ako aj s veľkou pracovnou záťažou a v neposlednom rade s harmonogramom videokonferencií.

9 Aké náklady sa uplatňujú v prípade použitia videokonferencie a ako by sa mali uhradiť?

Náklady sa nedajú odhadnúť, pretože sa líšia v závislosti od času a krajiny. Uhradzajú sa bankovým prevodom na účet odvolacieho súdu ako sekundárneho schvaľovacieho orgánu alebo na účet okresného súdu ako tretieho schvaľovacieho orgánu. Náklady, ktoré vznikli v súvislosti s obrazovým pripojením, dostupným pripojením v dožadujúcom štáte, odmenou pre tlmočníkov a príspevkami vyplácanými svedkom a znalcom, ako aj náklady, ktoré vznikli v súvislosti s cestovaním do dožiadaného štátu, uhradza zahraničný dožadujúci súd rumunskému dožiadateľmu súdu.

10 Aké sú prípadné požiadavky na zabezpečenie, aby osoba, ktorú vypočúva priamo dožadujúci súd, bola informovaná o tom, že výsluch sa vykonáva na dobrovoľnom základe?

Osoba, ktorá sa má vypočuť, by sa mala predvolať aj v súlade s ustanoveniami nového rumunského občianskeho súdneho poriadku. Táto osoba by mala byť v predvolaní, ktoré vydal rumunský dožiadateľ súd, v rozhodnutí, ktorým sa schvaľuje vykonávanie dôkazov dožadujúcom súdom, alebo v akomkoľvek inom dokumente informovaná o tom, že vypočutie sa uskutočňuje na dobrovoľnom základe.

Podľa článku 261 ods. 4 nového občianskeho súdneho poriadku súd poverený konaním o dožiadaní právnej pomoci vykoná dôkaz v prítomnosti účastníkov konania, ale aj v ich neprítomnosti, ak boli zákonne predvolaní, a pokiaľ ide o postup, ktorý musí dodržať, má rovnaké povinnosti ako konajúci súd.

11 Aký je postup overovania totožnosti osoby, ktorá sa má vypočuť?

V súlade s článkom 318 nového občianskeho súdneho poriadku predseda pred začatím výsluchu požiada svedka o udanie svojho priezviska, mena, povolania, trvalého pobytu a veku a potvrdenie toho, či je alebo nie je príbuzným alebo príbuzným zo strany manžela (manželky) niektorého z účastníkov konania, prípadne v akom stupni, a či je alebo nie je v službe niektorého z účastníkov konania. Potom predseda oboznámi svedka s povinnosťou zložiť prísahu a s dôležitosťou prísahy.

12 Aké požiadavky platia pre zloženie prísahy a aké informácie sú potrebné od dožadujúceho súdu, keď sa vyžaduje zloženie prísahy počas priameho výkonu dôkazu podľa článku 17?

Podľa článkov 319 a 320 nového rumunského občianskeho súdneho poriadku skladá svedok pred vypočutím túto prísahu: „Prisahám, že vypoviem pravdu a nezamlčím žiadnu mne známu skutočnosť. Tak mi Boh pomáha!“

Svedok skladá prísahu s rukou položenou na kríži alebo na Biblii. Náboženský aspekt znenia prísahy sa mení podľa vierovyznania svedka. Uvedené ustanovenia sa neuplatňujú na svedka iného vierovyznania než kresťanského.

Svedok bez akéhokoľvek vierovyznania skladá túto prísahu: „Prisahám na svoju česť a svedomie, že vypoviem pravdu a nezamlčím žiadnu mne známu skutočnosť.“

Svedkovia, ktorí z dôvodu presvedčenia alebo vierovyznania prísahu neskladajú, prednesú pred súdom tieto slová: „Zaväzujem sa, že vypoviem pravdu a nezamlčím žiadnu mne známu skutočnosť.“

Nemé a hluchonemé osoby skladajú prísahu prepísaním znenia prísahy a jej podpísaním, nepočujúce osoby prísahu prednesú a negramotné osoby skladajú prísahu pomocou znakov za asistencie tlmočníka.

Po zložení prísahy predseda svedka upozorní na skutočnosť, že ak nevypovie pravdu, dopustí sa trestného činu krivej výpovede.

Toto všetko sa zaznamená do písomnej výpovede.

Deti mladšie ako 14 rokov, ktoré v čase vypočutia nemajú spôsobilosť na vykonávanie rozhodnutí, môžu byť vypočuté bez prísahy, aj keď sa im to nezakazuje, súd ich však upozorní na skutočnosť, že by mali vypovedať pravdu, a pri podávaní výpovede zohľadní ich osobitné postavenie.

13 Aké sú opatrenia na zabezpečenie, aby v mieste konania videokonferencie bola prítomná kontaktná osoba, s ktorou sa dožadujúci súd môže spojiť, a osoba, ktorá bude k dispozícii v deň výsluchu na obsluhu videokonferenčných zariadení a na riešenie akýchkoľvek technických problémov?

Kontaktnými osobami môžu byť odborníci v oblasti IT z odvolacieho súdu, súdny tajomník alebo sudca. Videokonferenčné zariadenia má približne 144 z 244 súdov. Každý z týchto 144 súdov má dve videokonferenčné zariadenia.

14 Aké prípadné ďalšie informácie sa vyžadujú od dožadujúceho súdu?

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 01/06/2017